

Kommunal- og regionaldepartementet
Pb 8112 Dep

0032 Oslo

KOMM. OG REG. DEP
20 JUN 2005 04 / 3411-66
Ark. 531.1
Avd. INN/PRE/KAB

16. juni 2005

Vår ref: 464/JCO
Deres ref: 04/3411

Høringsuttalelse til NOU 2004:20 Ny utlendingslov

Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) viser til høring på NOU 2004:20 Ny utlendingslov.

Vi ønsker med dette å kommentere:

1. Problemer med prosedyrer knyttet til visum- og oppholdstillatelse for internasjonale samarbeidsprosjekter mellom organisasjoner
2. Forslag til ny §34: "Oppholdstillatelse til fremme av økonomisk, vitenskapelig, religiøs eller kulturelt samarbeid og utvikling"
3. Forslag til ny §51: "Familiegjenforening mellom barn og foreldre"
4. Forslag om bankgaranti på visum (vedtaksnr. 282, Stortinget)

Om LNU

LNU er paraplyorganisasjon for de landsomfattende barne- og ungdomsorganisasjonene i Norge. Vi representerer ca 70 medlemsorganisasjoner, herunder flertallet av de politiske ungdomspartiene, religiøs organisasjonsliv, speiderorganisasjoner, bygdeorganisasjoner, musikkorganisasjoner, rusgiftspolitiske organisasjoner, student- og elevorganisasjoner m.m. LNU fremmer barne- og ungdomsorganisasjonenes interesser, men har også kompetanse på generelle barne- og ungdomsspørsmål, herunder barnrettigheter og FNs barnekonvensjon.

1. Problemer med prosedyrer knyttet til visum- og oppholdstillatelse for internasjonale samarbeidsprosjekter mellom organisasjoner

Barne- og ungdomsorganisasjonenes internasjonale samarbeidsprosjekter

Flertallet av barne- og ungdomsorganisasjonene i Norge har samarbeid med partnerorganisasjoner i andre land. Ca 70% av LNUs medlemsorganisasjoner har samarbeid med organisasjoner i visumpliktige land. Avhengig av det konkrete samarbeidsprosjekt, har samarbeidet ulike former og uttrykk, men har ofte fokus på organisasjons- og demokratiutvikling, samt på å skape internasjonal forståelse generelt.

Dette er en type prosjekter som generelt har sterk støtte fra norske myndigheter. I St.meld. nr. 35 (2003-2004) "Felles kamp mot fattigdom" uttaler en samlet utenrikskomité bl.a. "Komiteen mener de frivillige organisasjoner i nord og sør er viktige aktører i alle deler av utviklingspolitikken. De såkalte NGOene har en særlig viktig rolle å spille som forkjempere for demokrati og rettigheter, som talerør for marginaliserte grupper og som korrektiv i forhold til

myndigheter og markedsaktører. Norske bidrag via frivillige organisasjoner skal støtte opp om disse funksjonene". (Innst.S.nr.93 (2004-2005))

Myndighetene gir økonomisk støtte til barne- og ungdomsorganisasjonenes internasjonale samarbeid gjennom midler fra Utenriksdepartementet, NORAD og Barne- og Familiedepartementet. LNU har fått delegert myndighet til å administrere noen av disse midlene gjennom egne tilskuddsordninger.

Problemer med visum og oppholdstillatelse

Et av de største problemene organisasjonene opplever i sine internasjonale samarbeidsprosjekter, er utfordringer knyttet til å få visum og/eller oppholdstillatelse til Norge for representanter fra partnerorganisasjonene. Selv om man de siste årene har ant en positiv utvikling i servicen fra UDI, opplever organisasjonene stadig at prosessene tar svært lang tid, er meget ressurskrevende, lite forutsigbare og at det er stor variasjon i praksis mellom de ulike utenriksstasjonene.

Mange organisasjoner har opplevd at møter og arrangementer har fått vesentlig redusert sin verdi fordi partnerorganisasjonens representanter på grunn av problemer med visum/oppholdstillatelse kommer for sent til landet eller ikke kommer i det hele tatt. Det er et paradoks at disse besøkene fra partnerorganisasjonene ofte har fått tilskudd fra den norske stat, samtidig som den samme staten vanskelig- eller umuliggjør disse ved visum- og oppholdstillatelsesprosedyrer. Problemene med visum og oppholdstillatelse medfører en svært lite effektiv utnyttelse av organisasjonenes og myndighetenes ressurser.

Eksempler på noen av problemene som følger av dagens regelverk og praksis er:

- Organisasjonsrepresentanten må ofte i flere omganger reise over lange avstander fra sitt hjemsted til nærmeste norske utenriksstasjon, for å fremme søknad og for å få stemplet inn tillatelse i passet
- Før organisasjonsrepresentanten kan søke, må han/hun ha bekreftelsesbrev fra den norske organisasjonen. At dette ofte må sendes pr. post (krav om original) forsinker prosessen
- Norske utenriksstasjoner i forskjellige land har ulik praksis ift. krav til dokumentasjon m.m. og ulike forutsetninger for å drive veiledning på søknadsprosessen. Dette medfører at det gjerne er nødvendig med flere besøk på utenriksstasjonen før søknaden kan innleveres.
- Post- og registreringsrutiner knyttet til oversendingen av søknader fra utenriksstasjonene til UDI tar ofte lang tid.
- Saksbehandlerne i UDI har ofte begrenset kjennskap til organisasjonene og er derfor ofte usikre på realiteteten i prosjektene. Sakene blir gjerne liggende dersom ikke norsk organisasjon på eget initiativ tar kontakt.
- Norsk organisasjon må bruke betydelige ressurser på å spore søknader i UDI-systemet. Når søknaden er sporet, er det ofte er det svært vanskelig å komme i kontakt med riktig saksbehandler.

Vi tror prosessen kunne vært betydelig enklere dersom:

- samarbeidsprosjekter som har blitt innvilget offentlig støtte automatisk gis de nødvendige visum- og oppholdstillatelser
- søknader om visum og oppholdstillatelse fremmes direkte fra den norske organisasjonen overfor UDI

- det gis entydig beskjed om hvilken dokumentasjon som kreves.
- UDI får saksbehandlere med særskilt ansvar for denne typen saker
- verv i en organisasjon i hjemlandet tillegges vekt når søkerens tilknytning til hjemlandet skal vurderes

LNU foreslår

- *Man vurderer hvordan utlendingsloven best mulig kan legge til rette for et forskriftsverk og en praksis som gir enklere og mindre ressurskrevende prosesser for søknad for visum- og oppholdstillatelse i prosjekter for internasjonalt organisasjonssamarbeid, jfr. ovennevnte forslag til forenklinger.*

2. Forslag til ny §34: "Oppholdstillatelse til fremme av økonomisk, vitenskapelig, religiøst eller kulturelt samarbeid og utvikling"

Den foreslåtte teksten lyder:

"Kongen kan fastsette nærmere bestemmelser i forskrift om opphold når dette fremmer økonomisk, vitenskapelig, religiøst eller kulturelt samarbeid og utvikling, og om innholdet av en slik oppholdstillatelse, jf. § 70."

Som det framgår av vårt avsnitt 1, er LNU opptatt av forenkling av søknadsprosessene for oppholdstillatelse knyttet til internasjonalt organisasjonssamarbeid. LNU er positive til den foreslåtte paragrafen i den grad den kan bidra til dette.

Den foreslåtte paragrafen tar imidlertid mål av seg å dekke saker av svært ulik art (jfr. NOUens kapittel 7.4.1.5). I saker hvor en norsk organisasjon (evt. bedrift/institusjon) inviterer en person til landet, mener vi det er gode grunner for å fastsette egne prosedyrer (jfr. vårt avsnitt 1). Vi mener at det derfor bør vurderes om sistnevnte type saker burde reguleres av egne forskriftsbestemmelser. Vi er derfor usikre på om det er hensiktsmessig at loven behandler såpass forskjellige saker under samme paragraf.

Vi leser den foreslåtte lovteksten slik at den dekker alle de tilfeller den er tiltenkt å dekke, også organisasjonssamarbeid mellom norske ungdomspartier og søsterorganisasjoner i andre land. Slikt organisasjonssamarbeid gir viktige bidrag til demokratibyggning i partnerland så vel som her hjemme, og det er viktig at det legges til rette for at dette samarbeidet får enkle prosedyrer å forholde seg til. Derfor foreslår vi tillegg til den foreslåtte lovteksten som presiserer at paragrafen også omfatter politisk samarbeid og utvikling samt annet internasjonalt organisasjonssamarbeid.

Den foreslåtte paragrafen dekker kun oppholdstillatelse/ arbeidstillatelse. Organisasjonene vil ha behov for enklere prosedyrer også ift. visumsøknader. Vi håper derfor at det kan legges opp til forskriftsbestemmelser som forenkler prosedyrene *både* for søknader om arbeids- og oppholdstillatelse og for visum for internasjonalt organisasjonssamarbeid.

LNU foreslår

- Det bør vurderes om den foreslåtte §34 på en god nok måte fanger opp mangfoldet i det samarbeidet som drives og særtrekkene ved de ulike formene for samarbeid.
- Det bør vurderes å innføre en egen forskriftsbestemmelse for saker hvor det er en norsk organisasjon (og evt. bedrift/institusjon) som inviterer personer fra annet land. Bestemmelsen bør fastsette prosedyrer både for søknad om visum og for oppholds-/arbeidstillatelse.
- Dersom foreslåtte §34 opprettholdes foreslår vi at teksten endres til "... økonomisk, vitenskapelig, religiøs, politisk eller kulturelt samarbeid og utvikling, eller det er en del av et internasjonalt organisasjonssamarbeid, og om innholdet av en slik oppholdstillatelse..."

3. Forslag til ny §51: "Familiegjenforening mellom barn og foreldre"

Den foreslåtte teksten i §51, punkt 2, lyder:

"...Barn over 12 år skal gis anledning til å uttale seg..."

I tråd med FNs konvensjon om barnets rettigheter artikkel 12 har barn rett til å si sin mening i alt som vedrører det, og barnets synspunkter skal tillegges behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet. Barnet skal særlig gis anledning til å bli hørt i enhver rettslig og administrativ saksbehandling som angår barnet, enten direkte eller gjennom en representant eller et egnet organ. Avgjørelser som tas skal først og fremst rette seg etter det som er best for barnet.

I barneloven §31 *Rett for barnet til å vere med på avgjerd* slås det fast at når barnet er fylt 7 år skal det få si sin mening før det blir tatt en avgjørelse om personlige forhold for barnet, blant annet i en sak om hvem av foreldrene det skal bo hos. Når barnet er fylt 12 år skal det legges stor vekt på hva barnet mener.

LNU foreslår:

- Ny utlendingslov § 51 bringes i samsvar med prinsippene i FNs barnekonvensjon og annen norsk lovgiving, slik at loven blir lik for alle barn i Norge.

4. Forslag om bankgaranti for visum

Vi ønsker også å kommentere Dokument nr. 8:95 (2003-2004), vedtaksnr. 282, hvor regjeringen er bedt av Stortinget om å utrede forslag om bankgaranti på visum.

Saken ble behandlet av Stortinget i mars, og den er nå oversendt departementet for videre utredning. Saken er ikke fremmet som en del av forslaget til ny utlendingslov, og vil iflg. samtale med Birgitte Ege i Kommunal- og Regionaldepartementet komme på egen høring. Vi tillater oss likevel å kort kommentere forslaget her, siden det er naturlig å se dette i sammenheng med utlendingslovverket generelt.

LNU frykter de negative konsekvenser forslaget vil ha, både for internasjonalt organisasjonssamarbeid og for ungdom generelt. Vi frykter at byråkratiet rundt søknadsprosessene skal bli ytterligere forvansket og at organisasjoner skal bli stilt overfor garantikrav som blir vanskelige å innfri.

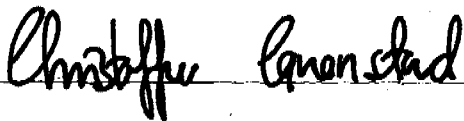
Vi frykter også at et evt. bankgarantikrav vil ramme ungdom spesielt hardt. Ungdom er globale og mobile, og knytter derfor ofte internasjonale nettverk, samtidig som dette er en gruppe som har begrenset mulighet til å stille bankgaranti grunnet lav inntekt/formue.

LNU foreslår:

- *Det bør gjøres en kritisk vurdering av om bankgaranti er et egnet virkemiddel i visumsaker*
- *Det må ikke innføres krav om bankgaranti for visum til internasjonalt organisasjonssamarbeid*
- *Det må ikke innføres en ordning med bankgaranti for visum som slår skjevt ut for ulike aldersgrupper*

Vi håper at departementet ser positivt på våre innspill! Ta gjerne kontakt dersom det er behov for nærmere avklaringer.

Med vennlig hilsen
Landsrådet (LNU)

Christoffer Grønstad
Leder

Eli M. Ulvestad
Fung. generalsekretær